

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра епізоотології та паразитології

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Інфекційні хвороби продуктивних тварин»**

вибірковий

Реалізується в межах освітньої програми

«Ветеринарна медицина»

(назва)

за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

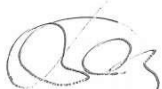
(шифр, назва)

на другому (магістерський) рівні вищої освіти

Суми – 2025

Розробник: Рисований В. І.

(підпис) (прізвище, ініціали)

доцент

(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології

Протокол № 17 від 12 червня 2025 року

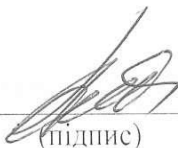
Завідувач
Кафедри

(підпис)

Касяненко О.І.
(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

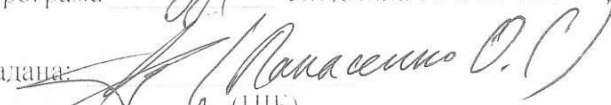
В. Черкас
(ІПБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Людмила НАГОРНА

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(ІПБ)

(ІПБ)
Деїбакосова Р.В.

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

І. Бар

(підпис)

Ірина Баранчик
(ІПБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
				-

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Інфекційні хвороби продуктивних тварин»			
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини / кафедра епізоотології та Паразитології			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	211 Ветеринарна медицина			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Рівень НРК	7 рівень			
7.	Семестр та тривалість Вивчення	Семестр 7, 15 тижнів			
8.	Кількість кредитів ЕКТС	5,0			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл (150 годин)	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні/семінарські	Лабораторні	
				46	
10.	Мова навчання	Українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	К.вет.н., доцент Рисований В.І.			
11.1	Контактна інформація	Корп. 3, каб. 62, Тел.:09630 07430, rvisu@ukr.net			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент дисципліни «Інфекційні хвороби продуктивних тварин» вивчає та надає знання об'єктивних закономірностей процесів виникнення, розвитку, поширення і згасання інфекційних хвороб тварин, основи ветеринарної санітарії, розробляє раціональні заходи діагностики, профілактики, регулювання і ліквідації епізоотій.			
13.	Мета освітнього компонента	Метою викладання навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби продуктивних тварин» є: наукова дисципліна, вивчає питання загальної та спеціальної епізоотології, об'єктивні закономірності процесів виникнення, розвитку, поширення основних інфекційних хвороб тварин та птиці, клінічні прояви, патологоанатомічні зміни, питання діагностики, профілактики й боротьби з основними зоонозними хворобами, організаційні форми ветеринарної медицини, організацію ветеринарних заходів, технологічні методи праці фахівців ветеринарної медицини, ветеринарних та тваринницьких підприємств, установ та організацій.			

14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на основі вивчення ОК: Внутрішні хвороби тварин Епізоотологія та інфекційні хвороби
15.	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної недоброчесності. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи Plagiarism check algorithm . У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). При виявленні порушення академічної доброчесності виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Визначати і застосовувати систему ветеринарно-санітарних заходів в умовах тваринницьких господарств.	Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або матеріалів конференцій.
ДРН 2. Визначати і застосовувати ветеринарний супровід тваринництва в умовах приватних селянських господарств.	Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або матеріалів конференцій.

	конференцій.
ДРН 3. Виявляти ризики, розробляти та проводити заходи щодо діагностики, профілактики, лікування за заразних хвороб тварин.	Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або матеріалів конференцій.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в Межах Загального Бюджету Час у		Сам. роб.	Рекомендована література
	Аудито рна робота			
	Лк	Ла б. з.		
Тема 1. Ветеринарні технології діагностики та профілактики особливо небезпечних зоонозів з гострим перебігом.	0	8	16	9,8,9,10,11,15
Тема 2. Ветеринарні технології діагностики та профілактики зоонозів з хронічним перебігом.	0	8	18	4,6,8,9,10,11,15,16

Тема 3. Ветеринарні технології діагностики та профілактики інфекційних хвороб ВРХ.	0	8	16	2,4,6,8,9,10,12,14,16
Тема 4.	0	8	18	4,6,8,9,10, 11,12,15

Ветеринарні технології діагностики та профілактики інфекційних хвороб свиней.				
Тема 5. Ветеринарні технології діагностики та профілактики інфекційних хвороб коней.	0	8	18	4,6,8,9,10,12,14,16
Тема 6. Ветеринарні технології діагностики та профілактики хвороб дрібної рогатої худоби, собак, екзотичних тварин та птиці.	0	6	18	1,4,5,6,9,10,11,14,16
Всього	0	46	104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ПРН 4. Встановлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами клінічних досліджень.	Методи викладання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та	14	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод,	50

	контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.		<i>традуктивний метод).</i> Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	
ПРН 10 Проводити моніторинг щодо поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	16	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, <i>традуктивний метод).</i> Активні методи (мозкова атака, рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація).	50
ПРН 13. Пропонувати інноваційні підходи для вирішення проблемних ситуацій професійного або соціального походження.	Методи викладення за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи	16	Методи навчання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> робота з книгою (читання, переказ, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів), <i>Наочні:</i> спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, <i>традуктивний метод).</i> Активні методи (мозкова атака,	50

	викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць).		рішення кросвордів, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові та рольові ігри, групові дослідження).	
			Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація))	

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тематичне опитування	20 балів / 20 %	Щотижня
2.	Виконання завдань на лабораторно-практичних Заняттях	20 балів / 20 %	Згідно з розкладу
3.	Тестування	15 балів / 15 %	Впродовж 7-8 тижнів
4.	Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	15 балів / 15 %	Згідно графіку здачі модулів
5.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно з розкладу

5.2.1. Критерії оцінювання

Компонент ¹	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ²
Тематичне опитування	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшу частину завдань виконано з використанням на основі основних Теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення лабораторно-Практичних завдань. Виконання Індивідуальних контрольних завдань Значно формалізовано, відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє і виконує лабораторно-практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей.	Здобувач реалізує теоретичний матеріал дисципліни при виконанні лабораторно-практичних робіт, здатен аналізувати та співставляти отримані результати на основі набутих з даної дисципліни знань, умінь, практичних навичок
Тест множинного вибору	≤ 5 балів	6–9 балів	10–13 балів	14–15 балів
	Студент дає правильну відповідь на декілька питань (≤ 33% правильних відповідей).	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89 % правильних	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту

¹ Зазначити компонент сумативного оцінювання

² Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

			відповідей).	(90–100 % правильних відповідей).
Оформлення та презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу	<9 балів	10-19 балів	20-39 балів	40–45 балів
	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не виконав самостійне опрацювання матеріалу.	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, але окремі складові відсутні або недостатньо опрацьовані, студент працював пасивно.	Знає основні положення, що мають визначальне значення при виконанні самостійної роботи / індивідуальних завдань. Помилки у відповідях є не суттєвими.	Виконано усі вимоги, завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1–3, 4–6	3 тиждень
2	Письмовий зворотній зв'язок після вивчення тем 4–5	8 тиждень
3	Письмовий зворотній зв'язок від викладача під час роботи над лабораторно-практичними завданнями	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотній зв'язок від викладача після доповіді з презентацією за тематикою самостійного вивчення Дисципліни	Протягом занять

6.

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Методичне забезпечення

1.Епізоотологія та інфекційні хвороби. Спеціальна епізоотологія. «Боротьба з зоонозами як основа біологічної безпеки України». Кассіч В.Ю., Волосянко О.В. Методичний посібник для студентів з спеціальностей 211 – «Ветеринарна медицина», 212 – «Ветеринарна гігієна та експертиза». Освітній рівень: «бакалавр», «магістр» ветеринарної медицини. Суми, 2020. – 178 с. Затверджено методичною радою СНАУ, протокол № 9 від 10.03.2020 р.

2.Бактериозы животных. Учебное пособие по специальностям: «эпизоотология и инфекционные болезни», «ветеринарные технологии диагностики и профилактики инфекционных болезней» для студентов, проходящих обучение по образовательно-квалификационному уровню «бакалавр», «специалист», «магистр», врачей и фельдшеров ветеринарной медицины. Составители: Кассич В.Ю., Ребенко Г.И., Кассич А.В., Байдевятов Ю.А. Затверджено методичною радою СНАУ, протокол № 7 від 12.04.2016 р.

3. Ветеринарна фтизіатрія. Мікробіологія та патогенез туберкульозу в сучасних умовах. Підручник для студентів факультетів вет.медицини. Укладачі: В.Ю.Кассіч, Г.І.Ребенко,

О.В.Кассіч, Ю.А.Байдевятов, Рецензенти Т.І.Фотіна, А.Й.Краєвський. Суми.2015. – 144 с. Затверджено методрадою СНАУ, протокол №3 від 28.03.2015 р.

4. Управление качеством в биотехнологическом производстве. Учебное пособие для студентов специальностей «Ветеринарная медицина», «Фармация», а также работников биологической промышленности и слушателей курсов повышения квалификации. Составители: Кассич В.Ю., Гладух Е.В., Ребенко Г.И., Кассич А.В., Байдевятов Ю.А. Затверджено методичною радою СНАУ, протокол № 3 від 28.03.2015 р.

5. Спеціальна епізоотологія. Болезни крупного рогатого скота (вирусные, прионные и риккетсиозные болезни). Составители: Кассич В.Ю., Красочко П.А., Леоненко О.Г. Підручник. Образовательний рівень: «бакалавр», «магістр» вет.медицини. Суми, 2019. Затверджено методичною радою СНАУ, протокол № 5 від 08.04.2019 р.

6. Биотехнология ветеринарных иммунобиологических препаратов. Составители: Кассич В.Ю., Воронин Е.С., Федотов А.Е., Головки А.Н., Ушкалов В.А., Кассич А.В. Учебное пособие для студентов по специальностям 211 – «Ветеринарна медицина», 212 – «Ветеринарна гігієна та експертиза» Образовательний рівень: «бакалавр», «магістр» вет.медицини. Суми, 2017. Затверджено методичною радою СНАУ, протокол № 3 від 12.12.2017 р.

7. Кассіч В.Ю. Імунологія ссавців /В.Ю.Кассіч та інші. Методичний посібник. Суми, 2018. Затверджено методичною радою СНАУ, протокол № 2 від 27.03.2018 р.

8. Навчальний посібник. “Біотехнологія ветеринарних імунобіологічних препаратів” для студентів з спеціальності 211 - «Ветеринарна медицина», 212 - “Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза”, денна форма навчання, освітній рівень: бакалавр; магістр ветеринарної медицини. Укладач: д.вет.н., професор Кассіч В.Ю., Затверджено Вченою радою СНАУ протокол № 8 від 22.02.21 р. - 117 С.

Рекомендована література

Базова

1. Міланко О. Я., Ребенко Г.І., Фотін А.І., Міланко Г.О. Методичні рекомендації «Правила роботи з заразнокворими тваринами та інфікованим матеріалом» Суми 2006 – 21 с.
2. Міланко Г.О., Авраменко Н.О., Ребенко Г.І., Міланко О.Я., Авраменко О.А. Методичні вказівки до практичної роботи. дисципліна «Епізоотологія та інфекційні хвороби тварин» Профілактика інфекційних хвороб. Загальна профілактика. Суми 2006, - 30 с.
3. Міланко Г.О., Авраменко Н.О., Ребенко Г.І., Міланко О.Я, Авраменко О.А. „Дезінфекція” Методичні вказівки до практичної роботи для студентів факультету ветеринарної медицини, Суми 2006 - 60 с.
4. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Фотіна Г.А. „Методичні вказівки до виконання програми навчально-клінічної практики з епізоотології” - методичні рекомендації для студентів 4 курсу факультету ветеринарної медицини. Суми 2007 – 32 стор.
5. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. „Ветеринарні імунобіологічні препарати”, методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Суми 2007– 40 с.
6. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Міланко О.Я., Міланко Г.О. Робочий зошит для лабораторно-практичних занять та самостійної роботи з дисципліни „Епізоотологія та інфекційні хвороби”, розд. “Загальна епізоотологія” (72 год.). Суми 2008 – 70 с.

7. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Організація та проведення протиепізоотичних заходів, оформлення документації на них. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини, Суми, 2008 – 28 с.
8. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методика проведення епізоотологічного обстеження, порядок ведення журналів обліку епізоотичного стану та складання епізоотичних карт.» Суми 2008 – 27с.
9. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації „Алергічні діагностичні проби. Організація й техніка проведення алергічних досліджень”, Суми 2008 – 24 с.
10. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Санітарна загроза гризунів та заходи боротьби з ними.» — Суми, 2010 – 48с.
11. Ребенко Г.І. Навчальний посібник «Словник термінів загальної епізоотології» — Суми, 2010 – 115с.
12. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Профілактика факторних хвороб тварин» » — Суми, 2010 – 23 с.
13. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Біологічні відходи та способи їх знезараження.» - Суми, 2011 - 34 с.
14. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Методичні рекомендації «Емерджентні та екзотичні інфекції.» - Суми, 2011 - 16 с.
15. Ребенко Г.І. Природно-осередкові інфекційні хвороби. Навчальний посібник. — Суми, 2012 – 52 с.
16. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Антимікробна терапія при інфекційних захворюваннях тварин. Навчальний посібник. - Суми, 2013 рік - 50 с.

Базова

1. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., та ін. Загальна епізоотологія. Біла Церква, 2002 - 656 с.
2. В.П.Литвин, А.Ф. Євтушенко та ін Практикум із загальної епізоотології. К.: ВЦ НАУ, 2003 – 175 с.
3. Бакулов И. А. и др. Руководство по общей эпизоотологии. -М., "Колос", 1979.-186с.
4. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. К.: "вища освіта", 2002. - 701с.
5. В.П. Литвин, Л.В. Олійник, Л.Є Корнієнко, Б.М. Ярчук. Факторні хвороби с/г тварин. Біла Церква. 2002.- 368 с.
6. Божко Г.К. Організація протиепізоотичних заходів. - Київ."Урожай" 1974.-229 с.
7. Р.Кравців, Я.Злонкевич, Б.Корж, І.Олексюк. Інфекційні хвороби великої рогатої худоби. Львів, - 2001. - 394с.
8. Недосеков В.В. Хаунхорст Е., Ситнік В.А. Організація та економіка ветеринарної справи. Навчальне видання Одеса, видавничий дім Гельветика. С.405.
9. 7.Довідник державного інспектора ветеринарної медицини на державному кордоні України / Яценко І.В., Бабарук А.В., Фотіна Г.А. Харків, Стиль-Іздат.

Допоміжна

1. Вербицький П.І., Достоевський П.П., Бусол В.О. та ін. Довідник лікаря ветеринарної медицини. - К.: Урожай, 2004.- 1280 с.
2. Інфекційні хвороби тварин / Б.Ф. Бессарабов, А.А., Є.С. Воронін та ін; Під ред. А.А. Сидорчука. - М.: Колос, 2007. - 671 с .
3. Інструкція щодо профілактики інфекційних хвороб тварин. Методи профілактики сальмонельозу тварин / Кассіч В.Ю., Кіпріч В.В., Трускова Т.І., Петренчук Е.П., Горбенко О.В. та ін.. // СОУ Прийнято і надано чинності Мінагрополітики України, 2006.

4. Велика рогата худоба. Методи лабораторної діагностики псевдомонозу / В. Кассіч , О.Волосянко, Н.Чечеткіна , С.Левчук // СОУ 85.20-37-302.2005. Прийнято та надано чинності Мінагрополітики України 8.12.2005.
5. Методи лабораторної діагностики хвороб коней / Кассіч В.Ю., Волосянко О.В. // СОУ 85.20-37-302..2005.
6. Закон України “Про ветеринарну медицину”, Київ,2008.
7. Положення та інструкції Держпродспоживслужби України

14. Інформаційні ресурси

Сайт державної ветеринарної та фітосанітарної служби: <http://www.vet.gov.ua/>

Сайт МЕБ: <http://www.oie.int/>

Контактна адреса викладача: Kassichvu@ukr.net

